

Wie sie könnte; doch denke dir nur die Töchter im Hause,
Die mir der kuppelnde Dichter mit allem Bösen bekannt mecht.«

Kdo bi v tem »prijatelju« Goethejevem, ki tako nežno skrbi »für die Töchter im Hause«, ne spoznal brž Prešernovega pisarja, boječega se balad in tragedij, češ:

»Da bi Kranjice strupa 'z njih ne pile,
Ljubezni sladke, ki srce zapelje,
Bi z Romejevo Juljo ne čutile.

Toda Goethe svojega prijatelja hitro potolaži; dekletom naj se namreč knjige sploh ne dajejo v roke, za dekleta je dovolj drugih opravil — naj opravljajo klet, kuhinjo:

»Wünscht sie dann endlich zu lesen, so wählt sie gewisslich ein Kochbuch,
Deren Hunderte schon die eifrigen Pressen uns geben.«

Vkljub Göttingerju in Viehoffu (Goethe's Gedichte, I, str. 369.) se ne morem sprizniti z mislijo, da bi to bilo resno in pravo prepričanje Goethejevo in ne ironija; potemtakem se pa ta druga poslanica po glavni misli in ne po nje ironski smeri dodobra sklada s Prešernovo »Pisarijo«; vendar bi pričalo o neosnovani samovoljnosti, če bi hoteli samo spričo te splošne podobnosti dalje sklepati; opravičevati se da tako primerjanje le z ozirom na začetne verze.

(Konec prih.)

Kopitarjeva knjižnica. Hvaležno delo bi bilo pregledati vse knjige Kopitarjeve, ki so prišle v ljubljansko licealno knjižnico, pred vsem pa določiti natančno njih število, omeniti važnejša dela in iztiske. Pred dražbo Kopitarjeve knjižnice je izšel na Dunaju poseben katalog njegovih knjig, ki je doslej neznan, vsaj nihče ga še ni omenil. Najbrže so njegovi iztiski jako redki; enega hrani arhiv »Slovenske Matice« v Ljubljani z napisom: »Verzeichniss der in der Verlassenschaft des Herrn Bartholm. Kopitar, k. k. wirklichen Hofrathes, ersten Custos der k. k. Hofbibliothek, k. k. Bücher-Censors, Ritters des königl. preuss. Verdienst-Ordens und Mitgliedes mehrerer gelehrten Gesellschaften, gehörigen werthvollen Bücher und Handschriften, grösstentheils sprachwissenschaftlich, vorzüglich in allen slavischen Sprachen, welche den 1845 Vormittags in den gewöhnlichen Licitations-Stunden, und an den darauf folgenden Tagen, in der Stadt Nr. 1100 (Bürgerspital), 1. Hof, 6. Stiege, im 3. Stock rechts, gegen baare Bezahlung öffentlich versteigert werden.

Wien 1845. Zu haben à kr. bei Jakob Bader in der Strobelgasse, und Math. Kuppsich in der Augustinergasse.« — Knjižica obsega 51 str. in štev. knjig (nekateri v več iztiskih) 932 + 146. Poleg tega iztiska se nahaja v arhivu »Matices Slovenske« najbrže od prof. Marna popisani list, na katerem se med drugim bere: . . . »der gesammte Kopitarsche Büchervorrath beträgt Nr. 932

» 146

1078 Werke

199 Duplicate

nur 979 Werke — mit Einschluss der Manuscripte.«

Vse te knjige so bile kupljene za 1400 gld. srebra po zaslugi Mih. Kastelca (Kopit. Spomenica str. 16.). — Poleg mnogih Kopitarjevih knjig, ki imajo njegove opombe, kakor n. pr.: iztisk Dobrovskega. Instit. ling. slav. dial. vet. so najvažnejši rokopisi, med temi bi zaslužila pozornost št. 929. (v tisk. katalogu): »Ein Paquet mit Fragmenten, auf Schreibpapier und Pergament.« Št. 932: »Anlage zu cinem slavischen Wörterbuch auf einzelnen Blättern. 12 Paquete. Angelegt von Barth. Kopitar.« — Poslednji je najbrže oni staroslov. slovník, katerega je Kopitar pripravljajl skoro trideset let. Zaslužil bi gotovo, da ga kdo natančneje pregleda in prouči in o njem poroča. Najbrže bi se med temi in drugimi papirji našlo tudi kaj pisem.

Ź. Kunšič.

Der Süden. Drage volje smo dali na platnicah današnje številke prostor oglasu omenjenega novega lista ter mu iskreno želimo prav mnogo uspeha. Toda usojamo si podvomiti, ali bo dosegel svoj glavni namen, hoteč »razširjati poznanje naših razmer izven slovenske in hrvaške domovine«. Med našimi prijatelji takega poznanja pač ni treba razširjati, a našim neprijateljem tak skromen listič-polumesečnik, pa naj si izhaja v središču države, pač ne pride do živega. V ta namen bi trebalo uglednega dnevnika, in tu bi bolje kazalo si osvojiti staro firmo, to je kupiti kak starejši nemški list, ki že dalje časa izhaja in ima že svoje stalno občinstvo, nego pa ustanavljati novo glasilo, katero pri današnjih napetih razmerah že pri porodu ovirajo nešteti predsodki. Tu nasvetovani načrt bi se seveda dal izvršiti le z obilnimi gmotnimi sredstvi.

»Hrvatska Matica« je razposlala poročilo o redoviti glavni skupščini dne 26. junija l. 1898. Predsednik, vseučiliški profesor Tadej Smičiklas, je pozdravil navzočne upravičene članove in potem izrekel neke misli o smeri »Matičinega« delovanja, posebno v izdajanju narodnih pesmi in gojitvi beletristike. Naposled je omenil one rodoljube, ki so se v prošlem letu spomnili »Matice« z darovi in volili; dr. Aleksander Vušič, odvetnik v Križevcih, je ostavil »Matici« 6000 gld., dr. Janko Čakanic polovico vsega svojega imetka in mnogi drugi . . . Iz poročila tajnikovega smo posneli te-le podatke: Za leto 1898. se tiskajo te-le knjige: 5. zvezek Hoičevih slik iz občega zemljepisa, v katerem bode opisana edino Rusija; Ivana Rabra »Povest najnovejšega časa« (od leta 1815.—1875.); dra. Antona Lobmayra poljudna knjiga »Človek in njegovo zdravje«; prof. Milivoj Šrepel je za tisk priredil in z vodom spremil »Izbrana dela Antona Nemčiča«; dr. Ivan Gostiša je prevedel in z vodom spremil manjši povesti Henrika Szienkiewicza. »Matica« kani izdati pripoved Janka Leskovarja »Sence ljubavi«, Silvija Kranjčevića »Izbrane pesmi«, na novo natisniti Jos. E. Tomiča pripoved »Zmaj od Bosne« in še eno ali dve drugi knjigi. — Tretji zvezek »Hrvatskih narodnih pesni« bode obsegal prvo knjigo, »muhamedovskih nar. pesni« v redakciji prof. dr. Luke Marjanovića. V klasični biblioteki pa izda »Ksenofontovo kiropedijo« v prevodu prof. St. Senca in »Rimsko književnost in latinski jezik«, ki ju je po T. Hirtu in O. Weiseju priredil Milivoj Šrepel. —

Članov je imela »Hrv. Matica« l. 1897. vsega vkupe 11.061. (464 manj nego l. 1896.). To število je za hrvaški narod častno. Redovitih dohodkov je imela »Matica« 49,241 gld. 46 kr., med njimi podporo deželne vlade v znesku 1200 gld. — Za knjige je izdala 29.808 gld. 36 kr., 12.042 gld. 68 kr. vložila v glavnico, 2000 gld. v zaklad za podporo hrv. književnikov, 1277 gld. 5 kr. v amortizacijski zaklad za »Matičino« hišo, preostanek je razpoloživ imetek.